

Vibeke Bidstrups prædiken søndag septuagesima

Taler

Vibeke Bidstrup
Sognepræst

Dato

16. februar 2025

Sted

Grundtvigs Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er optaget d. 17. januar 2025, men sendt i programmet Gudstjenesten på DR1 d. 16. februar svarende til søndag septuagesima.

Prædikentekster

Jeremias' Bog kapitel 9, vers 22-23
Matthæusevangeliet kapitel 20, vers 1-16

Salmer

Morgenstund har guld i mund
Du, de forfulgte Gud
Midt iblandt os er Guds rige

- 1 Hvad er retfærdighed, og hvad er uretfærdighed? Hvornår er noget retfærdigt, og hvornår er det uretfærdigt? Synes I, at vingårdsejeren handler retfærdig i dagens evangelietekst?

5

Er dit øje ondt, fordi jeg er god – sådan svare vingårdsejeren de arbejder, som kommer og beklager sig over, at de alle har fået lige meget i løn, ligegyldigt hvor længe de har arbejdet. Hvad er godhed og ondskab i denne sammenhæng. Umiddelbart er det en evangelietekst, som ligger op til dejlig mange spørgsmål.

10

Det er meget typisk, at når Jesus bliver spurgt om noget i evangelieteksterne, så svarer han sjældent direkte på det han bliver spurgt om, han fortæller derimod en lignelse. Og sådan er det også i dag. Da Jesus her i Matthæusevangeliet skal fortælle om hvad Gudsriget er, så fortæller han en lignelse. En lignelse er en

15

fortælling, eller en historie, som skal anskueliggøre noget. Jesus vil i de forskellige evangelietekster gerne have os til at tænke selv, så i stedet for at give os helt konkrete svar, så fortæller han lignelser, og det er også tilfældet her i dag.

20

Hvor Jesus siger, at Gudsriget er ligesom, den vingårdsejer, som vi hører om i dag. Gudsriget er et sted, hvor alle får det samme løn, ligegyldigt om de har arbejdet i mange timer, eller lige har påbegyndt deres arbejde. De fleste fagforeninger ville nok også, protesterer lidt over disse arbejdsforhold. Men pointen er nok netop også, at Gudsriget er noget helt andet end vores jordiske

liv her og nu. Det er et andet ansættelsesforhold, som vi har i forhold til Gud.

25

Hvis man kigger på verdens tilstand lige nu, så kan det godt være ret svært at få øje på retfærdigheden. Alt for mange mennesker lider. Verdens goder er langt fra ligeligt fordelt. Nogle børn bliver født og vokser op i den dybeste fattigdom, som det kan være nærmest helt umuligt at komme ud af. Børn bliver født og vokser op i krigszoner. I flygtningelejre. Mange mennesker havner helt tilfældigvis midt i konflikter, krige, og naturkatastrofer, fordi de bare bor og lever de steder, som de tilfældigvis gør. Verden forekommer langt fra at være et retfærdigt sted at leve. Derfor kan det godt nogle gange være svært at tro på en retfærdige Gud.

35

Herren, øver trofasthed, ret og retfærdighed på jorden, det er, hvad jeg ønsker, siger Herren – sådan hørte vi tidligere med læsningen fra Jeremias. Den retfærdighed, som der her er tale om, kan godt være svær at få øje på i verden. Hvis Gud, hun er retfærdig, hvorfor er der så, så meget lidelse i verden?

40

Jeg ville ønske, at jeg kunne svare på spørgsmålet, men så ville jeg nok i virkeligheden også gå imod den første del af læsningen fra Jeremias, om at den vise ikke skal være stolt af sin visdom. Man skal derimod være stolt af at have indsigt og kende Gud. Så måske, at man bare skal forsøge ikke at være vis, når det kommer til spørgsmålet om retfærdighed. Men derimod konstatere, at Guds retfærdighed handler om noget andet, end den umiddelbare retfærdighed her på jorden.

50

Er dit øje ondt, fordi jeg er god – Rammer sætningen her i virkeligheden meget plet. Handler det i virkeligheden også om misundelse nogle gange, når vi ikke under andre det samme som os, hvis vi ikke føler, at de har arbejdet lige så hårdt for det. Måske. Og måske er det også bare ret provokerende, at Gudsriget omfatter os alle. Høj, som lav, rig som fattig, barn som voksen, og det netop ikke er noget, som vi selv kan gøre os fortjent til. Gudsriget det er derimod noget, som Gud, de skænker os adgang til og delagtighed i.

55

I vores jordiske liv, så kan vi til en vis grænse arbejde, og selv på mange måder påvirke, hvordan vores liv bliver. Med det sagt, så er der også rigtig mange ting, som er uden for vores egen kontrol, og der er også mange uretfærdige systemer

60

og strukturer i verden, som er med til at bestemme hvordan vores liv bliver.

Ingen tvivl om det. Men når det handler om Gud, og Gudsriget, så er det noget
65 helt andet som er på spil. Da står vi selv, som det menneske, som vi er foran Gud
med alt, hvad vi indeholder.

Og for nu at være helt ærlige, så er der nok ingen af os, som kan stille os op foran
Gud, og sige, at vi kun er gode. At vi kun gør det gode her i verden. Vi må nok
70 alle erkende, at vi også har mørket i os. Vi kan blive misundelige. Vi kan gøre
onde ting imod hinanden. Vi kan sige grimme ting. Vi kan handle grimt. Ingen
af os kan nok sige, at vi kun har arbejde i mange timer og gjort det gode, men vi
må nok også konstatere, at vi har det onde i os. Derfor er der også noget meget
befriende ved dagens svar i evangelieteksten, hvor det lyder, at vi alle får den
75 samme løn, ligegyldigt hvor længe, at man har arbejdet. Jeg har også del i
Gudsriget, selvom jeg ikke altid formår at gøre det gode.

Vi er alle lige overfor Gud. Som præst er jeg ikke mere værd overfor Gud end alle
andre. Der er ikke noget hierarki i vores gudsforhold. Det betyder ikke noget
80 hvorvidt jeg lige er blevet kristen eller har været det hele livet. I Guds åndelige
rige da er vi alle lige, modsat hvordan det er her på jorden.

Og Gudsriget er ikke bare noget, som skal komme engang, det er her også
allerede. Vi har allerede del i det. Vi er alle allerede åndeligt lige. Når det kommer
85 til Gud, så står vi alle lige foran hende. Men det kirkelige skel imellem åndelig og
jordisk lighed i forhold til at være menneske, har desværre også historisk været
med til at opretholde systemer og strukturer her på jorden, som undertrykker
særlige grupper af mennesker, og gør det måske stadig. Man har desværre
begrundet slaveri, racisme, homofobi, synet på handicappede og meget andet
90 med, at over for Gud er vi alle lige, men i denne verden, da har vi opbygget
systemer og strukturer, hvor nogle mennesker bliver gjort mere værd end andre.

En af de idemæssige ophavsmænd til kommunismen og religionskritikker Karl
Marx sagde engang, at religion er opium for folket, og det har han sådan set ret i,
95 både på en god og på en dårlig måde. En god måde, fordi det trods alt er altid
vigtigt, at du bliver fortalt, at du har værdi i dig selv, som menneske. Og at
overfor Gud, så er du altid nogen, ligegyldigt hvordan dine livsomstændigheder
ellers er. Det opium, tror jeg egentlig altid er godt at have. Og det kan måske
også give styrken til at kæmpe for ændringer, som vi for eksempel så det med den
100 kristne gospelmusik i USA, der blev en vigtig åndelig kilde i de sortes

rettighedsbevægelser. Men det kan også blive et kristent negativt opium, fordi det også kan betyde, at vi netop ikke handler i verden imod uretfærdighed, at vi ikke forsøger at ændre på uretfærdige systemer, fordi vi tænker, at det må kun
105 Gud tage sig af. Men det skal vi. Jesus gik netop ikke rundt kun og kiggede på verden, han handlede i verden.

Woke – er efterhånden blevet et meget brugt ord, og som regel om noget, som man er uenig i, og ordet er nærmest også blevet helt udvandet, fordi det er blevet
110 brugt i så mange forskellige sammenhænge. Men egentlig så betyder woke jo bare, at vi skal være vågne, det er et slangudtryk for stay awake. Man begyndte første gang at bruge ordet i forbindelse med de sortes rettighedskamp i USA. Vi skal som kristne være vågne, og være en del af verden, og kæmpe imod uretfærdighed.

115 Men vi skal også være velvidende om, at vi også har det onde i os. Og i vores kamp for retfærdighed, da kan vi desværre også hurtigt komme til at gøre det onde. Men alt dette har ikke noget med Guds retfærdighed at gøre. Overfor Gud er vi alle lige, og der står vi alle enkeltvis, som det menneske, som vi er, og vi
120 får alle den samme løn. Vi har alle lige adgang til Gudsriget med nåde og tilgivelse. Så er verden retfærdighed, nej tydeligvis ikke. Men jeg har i hvert fald selv et håb om, og et tro på, at det er Gud. Vi er en del af en større retfærdighed. Amen.

125

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

130

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Septuagesima

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/vibeke-bidstrups-praediken-sondag-septuagesima>

135